

E-İrsaliye Hakkında Bilinmesi Gerekenler

2024'de e-irsaliye kimler için zorunlu?

Gelir İdaresi Başkanlığı (GİB)'in son düzenlemesine göre e-irsaliye zorunluluğu kapsamında, 2023 ve müteakip hesap dönemlerine ait brüt satış hasılatı 10 milyon TL olan tüm mükellefler e-irsaliyeye geçmek zorunda.

Zorunluluk kapsamındaki işletmelerin 1 Temmuz 2024 tarihine kadar e-irsaliye sistemine geçiş yapmaları gerekiyor

Detaylı Bilgi

[https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/tebligler/Guncel Sekli ile 509 Sira No'lu VUK Genel Tebliği.pdf](https://ebelge.gib.gov.tr/dosyalar/tebligler/Guncel_Sekli_ile_509_Sira_No'lu_VUK_Genel_Tebligi.pdf)

İrsaliye bir malın sevk edildiğini gösteren en önemli belgedir. İrsaliyede ayrıca malın cinsi, adedi, miktarı, kilosu, tonu gibi bilgilerde yer alır. İrsaliyelerde malın nereden nereye, kim tarafından kime gönderildiği belirtilmektedir. Bu bilgilerin yanı sıra zorunlu olmamakla beraber birim fiyat ve tutar bilgileri de bulunabilmektedir. Maliye Bakanlığı yol kontrollerinde fatura olmasa bile irsaliyenin malın sevkiyatı sırasında bulunmasını şart koşmaktadır. Herhangi bir irsaliyesiz mal sevkiyatı cezalı işleme muhatap olunmasına yol açabilir. Diğer belgeler olduğu gibi kağıt irsaliye-de elektronik irsaliye haline gelmiştir.

E-irsaliye yol denetimleri sırasında önem taşımaktadır. Malın taşıta yüklenmesi ve sevk başlanmasıyla birlikte taşıyan araçta e-irsaliye kağıt çıktısının olması zorunludur. Kağıt çıktının araçta bulunmasının mümkün olmadığı durumlarda veya mükelleflerin tercihlerine bağlı olarak e-irsaliyenin elektronik olarak görüntülenmesinin sağlanması zorunludur.

e-İrsaliye Yanıtı: e-İrsaliyenin muhteviyatını oluşturan malların alıcısı tarafından kabul durumunu gösteren elektronik belgedir.

e-İrsaliyenin malın fiili sevkinden önce düzenlenmesi esastır. Düzenlenen e-irsaliyenin GİB sistemlerine başarılı bir şekilde de gönderilmesi gerekir. Aksi halde ortada düzenlenmiş bir e-irsaliyeden söz edilemeyecek sadece bir "taslak" söz konusu olacaktır. e-İrsaliyenin düzenlenmesinden önce sevki yapılan mala ilişkin olarak e-Fatura düzenlenmiş olması halinde, e-İrsaliye üzerinde e-Faturanın belge numarasına da yer verilmesi zorunludur.

E-İrsaliye uygulamasında en ilginç ve en çok dikkat edilmesi gereken alan e-irsaliye sistemine kayıtlı olmayanlara düzenlenecek olan e-irsaliyedir. Öncelikle daha önce yayınlanan taslakların aksine e-irsaliye uygulama kılavuzunda e-irsaliye düzenlemek zorunda olanların herkese, tüm müşterilerine e-irsaliye düzenlemeleri şartı getirilmiş olmasıdır.

Bu kapsamda alıcısının malın sevki sırasında bilinmediği durumlarda, matbu sevk irsaliyesinde olduğu gibi, muhtelif müşteriler adına olmak üzere "Muhtelif Müşteriler" tipinde e-İrsaliye düzenlenecek olup, VKN/ TCKN alanına 5555555555 yazılmak, Ad-Soyad/unvan bölümüne "muhtelif müşteriler" yazılmak suretiyle e-İrsaliye düzenlenecektir. Ayrıca malın alıcısının biliniyor olmasıyla birlikte, alıcının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı olmadığı durumda da matbu kağıt sevk irsaliyesi yerine elektronik ortamda e-İrsaliye düzenlenecektir. Söz konusu e-İrsaliye doğrudan alıcının bilgilerine göre düzenlenecektir. Bu hallerde düzenlenen e-İrsaliye- ler, kullanılan yöntem ya da özel entegratörün sunmuş olduğu sistem dahilinde "3900892152" VKN'li "Gelir İdaresi Başkanlığı e-İrsaliye Sanal Alıcı"sına gönderilecektir.

Söz konusu alıcısının e-İrsaliye sistemine kayıtlı olmadığı durumlarda düzenlenen e-İrsaliyeler alıcısına sistem içinden iletilmeyecek olup, düzenleyicisi tarafından diğer elektronik ortamlar vasıtasıyla ya da kağıt çıktı verilme suretiyle teslim edilecektir.

e-İrsaliye belgesinde aşağıda yer alan bilgilerin bulunması zorunludur.

- a) e-İrsaliyesinin düzenlenme tarihi ve belge numarası,
- b) e-İrsaliyeyi düzenleyen adı, ticaret ünvanı, adresi, vergi dairesi ve hesap numarası,
- c) Müşterinin adı, ticaret ünvanı, adresi, varsa vergi dairesi ve hesap numarası,
- ç) Taşınan malın nevi, miktarı,
- d) Fiili sevk tarihi ve saat ve dakika olarak zamanı,
- e) Karekod (Başkanlıkça Yapılacak Duyurudan İtibaren)
- f) Malı taşıyan aracın plaka ve şoför (ad-soyad/TCKN) bilgileri ya da taşımayı yapan kargo lojistik firmasının bilgileri (TCKN-VKN/ Ad- Soyad)

Kendisine e-İrsaliye düzenlenen mükellefler, istemeleri halinde, e-İrsaliyeye konu malların ne kadarlık kısmının teslim alındığını/kabul edildiğini, teslim alınmayan mallara ilişkin olarak, kabul edilmeyen mal miktarını ve nedenini uygulama üzerinden e-İrsaliye Yanıtı ile e-İrsaliyeyi düzenleyene iletebilirler. e-İrsaliye Yanıtı ile yapılan kısmi kabul durumlarında, kabul edilmeyen malların satıcısına geri gönderimi için, alıcının e-İrsaliye uygulamasına kayıtlı kullanıcı olması durumunda e-İrsaliyenin, uygulamaya kayıtlı kullanıcı olmaması durumunda ise matbu kağıt sevk irsaliyesinin ayrıca düzenlenmesi gerekmektedir.

Kılavuzdaki açıklamalar ile tebliğdeki açıklamalar birleştirildiğinde irsaliye yanıtı için şunları ifade edebiliriz.

- a)** İrsaliye yanıtı verilmesi zorunlu değil, isteğe bağlıdır.
- b)** Kabul irsaliye yanıtı 7 gün içerisinde verilmelidir.
- c)** Kısmi kabul veya kısmi red yanıtı durumunda malın taşınma şekline bağlı olarak yeni bir irsaliye düzenlenmesi gerekmektedir. Bu yeni irsaliye sisteme kayıtlı mükelleflerce-irsaliye diğerlerince ise kağıt irsaliye olarak düzenlenecektir.
- d)** Tamamen Red yanıtı ancak malın fiili sevkinden önce verilebilir. Sevkiyat başlamışsa bütünüyle ret yanıtı verilemez.

E-irsaliye belgesi için bir iptal uygulaması bulunmamaktadır. E-irsaliyenin iptal imkanı bulunmamaktadır.E-irsaliye uygulamasında iptal olmamakla beraber, iptal uygulaması ile aynı sonucu ortaya çıkarabilecek en yakın uygulama, tamamen ret yanıtı verilmesi uygulamasıdır. Ancak tamamen ret yanıtının da bir takım şartları bulunmaktadır. Bunlar;

- a) Tamamen e-irsaliye ret yanıtı verilebilmesi için malın fiili sevkiyatının başlamamış olması gerekmektedir.
- b) Karşı tarafa ulaşılarak bu e-irsaliye için bütünüyle ret yanıtı vermesi istenmelidir.
- c) Karşı tarafın e-irsaliye sistemi kayıtlı kullanıcılar listesinde olması gerekmektedir.
- d) Muhtelif müşteriler veya GİB e-İrsaliye Sanal Alıcısı adına düzenlenen e-irsaliyeler için ret yanıtı verilmesi mümkün olmayacaktır.